

робітників; додаткова заробітна плата робітників; інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф. Ф. Бутинець, та ін. – Житомир : ЖІТІ, 2000. – 448 с.
2. Вахрушина М. А. Бухгалтерский управленческий учет : учебник для вузов / М. А. Вахрушина. – 2-е изд., доп. и пер. – М. : ИКФ Омега-Л ; Высш. шк., 2002. – 528 с.
3. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник / С. Ф. Голов. – 2-ге вид. – К. : Лібра, 2004. – 704 с.
4. Давидович І. Є. Калькулювання собівартості будівельної продукції та напрямки його удосконалення [Електронний ресурс] / І. Є. Давидович. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua.
5. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет : вводный курс : учебн. пособие для студентов вузов / К. Друри. – 5-е изд., прераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 735 с.
6. Задорожний З. В. Внутрішньо-господарський облік у будівництві / З. В. Задорожний. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 336 с.
7. Ластовецький В. О. Виробничо-комерційний облік і внутрішньогосподарська (управлінська) звітність за центрами витрат і відповідальності / В. О. Ластовецький. – Чернівці : Місто, 2003. – 156 с.
8. Нападівська Л. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин / Л. Нападівська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 10. – С. 45-55.
9. Нападівська Л. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин / Л. Нападівська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8/9. – С. 78-93.
10. Наринский А. С. Калькулирование себестоимости продукции в строительстве / А. С. Наринский. – М. : Финансы и статистика, 1988. – 190 с.
11. Палий В. Ф. Управленческий учет издержек и доходов (с элементами финансового учета) / В. Ф. Палий. – М. : Инфра-М, 2006. – 279 с.
12. Панасюк В. М. Витрати виробництва: управлінський аспект : монографія / В. М. Панасюк. – Тернопіль : Астон, 2005. – 288 с.
13. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. / В. В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2006. – 526 с.
14. Управленческий учет : учебник / под. ред. проф. Я. В. Соколова. – М. : Магистр : ИНФРА-М, 2011. – 720 с.
15. Чалий І. Будівельний облік для профі : секрети майстерності / І. Чалий. – Х. : Фактор, 2006. – 400 с.
16. Ягмур К. А. Облік витрат на виробництво будівельної продукції: теорія, організація і методика : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Ягмур Катерина Анатоліївна. – Донецьк, 2008. – 222 с.

УДК 657.474

Проданчук М. А., к.е.н., доцент,
Буковинський державний фінансово-економічний університет,
м. Чернівці

Роль та місце облікової інформації в управлінській діяльності бізнесом підприємства та інструментарій забезпечення її якості

У статті досліджено сутність поняття «облікова інформація» та визначено її місце в системі управління бізнесом. Розглянуті критерії якості облікової інформації які необхідні для оцінки якості в аспекті відповідності інформаційним потребам управлінської системи. Запропоновано критерії якості облікової інформації розділити на критерії економічного і юридичного аспектів. При розробці комплексу критеріїв юридичного аспекту автор виокремлює їх за характером на види: правомірність, своєчасність, юридичної доказовості.

Доведено, що результативність облікового процесу визначається чіткістю постановки оперативних, тактичних і стратегічних управлінських завдань, а одержана

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ (за видами економічної діяльності)

інформація яка відповідає зазначеним якісним критеріям її характеристики, позитивно впливає на обґрунтування напрямів і варіантів їх розв'язання. З'ясовано, що у цих процесах важливе місце відводиться інформаційно-обліковому об'єкту. У статті дано визначення сутності «інформаційно-обліковий об'єкт».

Ключові слова: облікова інформація, якість облікової інформації, управлінська система, інформаційно-обліковий об'єкт, правомірність, своєчасність, юридична доказовість.

В статье исследована сущность понятия «учетная информация» и определено ее место в системе управления бизнесом. Рассмотрены критерии качества учетной информации необходимые для оценки качества в аспекте соответствия информационным потребностям управленческой системы. Предложены критерии качества учетной информации разделить на критерии экономического и юридического аспектов. При разработке комплекса критериев юридического аспекта автор выделяет их по характеру на виды: правомерность, своевременность, юридической доказательности.

Доказано, что результативность учетного процесса определяется четкостью постановки оперативных, тактических и стратегических управленческих задач, а полученная информация соответствующая указанным качественным критериям ее характеристики, положительно влияет на обоснование направлений и вариантов их решения. Выяснено, что в этих процессах важное место отводится информационно-учетному объекту. В статье дано определение сущности «информационно-учетный объект».

Ключевые слова: учетная информация, качество учетной информации, управленческая система, информационно-учетный объект, правомерность, своевременность, юридическая доказательность.

This paper investigates the essence of the concept of «account information» and its place in the management of the business. The criteria of quality of accounting information are needed to assess the quality in terms of the information needs of management. The criteria of quality of accounting information criteria are divided into characteristics of accounting information for economic and legal aspects. In developing the criteria set by the legal aspect of the nature of the isolates into types: the legality, timeliness, legal evidence.

It is proved that the efficiency of the process is determined by an operational definition productions, tactical and strategic management problems, and received information that meets the quality criteria of performance, positive effect on study areas and ways of their solution. It is shown that these processes play an important role information and your facility. The article defines the essence of «information and an object».

Keywords: accounting information, the quality of accounting information systems management, information and an object, legality, timeliness, legal evidence.

Постановка проблеми. Використання облікової інформації у системі управління бізнесом – відносно нова ідея, адже тривалий час така інформація використовувалися державними установами та головним чином для визначення зобов'язань з податків та платежів. В умовах ринкового економічного середовища та розвитку інноваційних процесів інформаційний аспект бізнесу набуває усе більшого значення, де облікова інформація є важливою складовою управлінської системи, що формує основу для прийняття рішень та управління підприємством. Управління бізнесом здійснюється на основі якісної та достовірної інформації, основним джерелом якої є система бухгалтерського обліку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням ролі та місцем облікової інформації в управлінській діяльності бізнесом присвячені праці Ф. Ф. Бутинця, М. Т. Білухи, В. В. Дрея, С. Ф. Голова, Г. Г. Кірейцева,

М. Ф. Кропивко, В. Г. Лінника, Л. В. Нападовська, М. С. Пушкаря, С. В. Сопка, П. Я. Хомина, М. Г. Чумаченка та інших.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сутності поняття «облікова інформація» та визначити її якісні характеристики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Суть слова «informatio» складається з префікса «in-» («в-, на-, при-») і дієслова «form» («надаю форму, створюю»), пов'язаного з іменником «forma» («форма»). Законом України «Про інформацію» визначено, що **інформація** – це будь-які відомості або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [7].

Термін «інформація» набув вжитку ще наприкінці ХІХ ст., але спочатку використовувався лише щодо засобів зв'язку. З розвитком науки і техніки інформацію почали розглядати залежно від конкретного змісту з використанням її різновидів, які стосуються різних галузей людської діяльності. Сьогодні під інформацією розуміють сукупність відомостей, отриманих в результаті збирання, реєстрації, систематизації, узагальнення, зберігання, й передавання. Інформація може накопичуватися, реалізуватися, поновлюватися та бути придатною для використання замовниками та у процесі споживання не втрачає своїх якостей.

З філософської точки зору, під інформацією розуміють відображення реального світу, а для споживачів, інформація – це нові відомості, нові знання, які для нього зрозумілі і оцінені ним як корисні. Знання – це відображення об'єктивної дійсності про предмет, факт чи явище. Давні цивілізації Єгипту та Межиріччя володіли налагодженими механізмами накопичення, зберігання та передачі інформації, але не мали механізму отримання нових знань, тобто вільне практичне мислення було відсутнім [18, с. 12]. Тому сьогодні науковці ведуть розмову про інтелектуалізацію економіки, про економіку що базується на знаннях, про інтелектуальну систему обліку.

Більш деталізоване тлумачення поняття «інформація» наведено в Законі України «Про захист економічної конкуренції» – «відомості в будь-якій формі й вигляді та збережені на будь-яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, органіграми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно-, відео-, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь-які інші публічно оголошені чи документовані відомості» [6].

Вченими Б. Райзбергом та Л. Лозовським поняття «інформація» розглядаються як єдина дефініція: інформація – 1) повідомлення про щось; 2) відомості, дані, значення економічних показників, що використовують в процесі аналізу та розробки економічних рішень, в управлінні; 3) один з видів ресурсів, що використовуються в економічних процесах [14, с. 121].

О. Ільїна розрізняє синтаксичний, семантичний і прагматичний рівні подання інформації. Синтаксичний рівень інформації пов'язаний із зовнішньою формою та структурою інформаційних повідомлень. Це стосується формату бланків документів та формату значень реквізитів, структури зберігання даних на машинних носіях, протоколів обміну даними. Семантичний рівень інформації визначає зміст інформації. Цей рівень пов'язаний із побудовою техніко-економічних показників, проектуванням реквізитного складу документів, розробкою логічної структури бази даних, створенням системи класифікації і кодування інформації. Прагматичний рівень відображає цінність інформації для системи управління, її корисність для вироблення управлінських рішень [8].

Фахівці з інформатики виділяють три фази існування інформації.

1. Асимільована інформація – уявлення повідомлень у свідомості людини, накладені на систему її понять і оцінок.

2. Документована інформація – дані, зафіксовані в знаковій формі на будь-якому фізичному носії.

3. Передана інформація – дані, розглянуті в момент передачі інформації від джерела до приймача [1].

Процес управління має інформаційний характер, прийняття управлінських рішень пов'язане з постійним перетворенням інформації. На кожній зі стадій управління використовується конкретна вхідна інформація й одночасно формується результатна вихідна інформація, яка є вхідною на інших стадіях управління. Стадії управління повторюються, утворюючи замкнутий контур. Тому через органи управління проходить велика за обсягом, різноманітністю і динамікою інформація.

Доцільно виокремити в загальній сукупності облікової інформації інформацію, що використовується управлінським персоналом. Таку інформацію, яку використовують в системі управління, що спрямована на забезпечення управлінських процесів та виступає невід'ємною складовою у прийнятті ефективних управлінських рішень називають управлінською інформацією. Термін «облікова інформація» має поширене значення у вітчизняній обліковій теорії та практиці, де науковці висловлюють з цього приводу різні точки зору.

Проф. В. Сопко та В. Завгородній, використовують терміни «бухгалтерська інформація», «бухгалтерська облікова інформація», «облікова інформація» та «інформація бухгалтерського обліку» як тотожні або спорідненні [16]. Вчені зазначають: «Вихідною інформацією бухгалтерського обліку є обліково-звітні показники, необхідні для контролю й аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства, підготовки управлінських рішень та інформації, яка використовується з метою підтвердження вірогідності облікової інформації та аналізу [16, с. 111].

Отже, облікова інформація – процес виявлення, обробки, систематизації, нагромадження, зберігання, узагальнення та надання інформації управлінському персоналу, за допомогою кількісних та якісних показників, про господарську діяльність із метою задоволення їхніх потреб.

Досліджуючи питання сутності облікової інформації, важливо чітко визначити її місце в системі управління бізнесом. Облікова інформація займає в управлінській системі ключову роль, вона є елементом економічної управлінської інформації та відносяться до сфери економічної науки. Характерною ознакою, є її постійне використання в межах визначеної системи управління і в регулюванні відносин між суб'єктами управління. Для управлінського апарату визначальним завданням є підвищення якості облікової системи, що безпосередньо впливає на формування інформаційного забезпечення системи управління та внутрішнього контролю.

Сьогодні актуально переглянути детально структуру облікової інформації та параметри її міри (оцінки). Звідси виникає потреба у дослідженні ентропії в бухгалтерському обліку. Діагностика ентропії облікової системи вимагає побудови її моделі й опису можливих станів об'єктів бухгалтерського обліку. Під ентропію розуміють похідну від поняття «стан об'єкта», міра невизначеності, що може призвести до одержання різних результатів, щодо кількості та якості інформації.

В. Добровський, Л. Гнилицька, Р. Коршикова основні вимоги менеджерів до системи обліку стосовно характеру та обсягу отримуваної інформації узагальнюють таким чином: диференційованість, своєчасність, доступність форми та змісту, компактність, варіативність [4, с. 10]. В. Сопко виділяє такі

вимоги користувачів до облікової інформації: достовірність, повнота, цінність і актуальність, ясність, зрозумілість [17, с. 42–43]. Є. Кириченко до критеріїв облікової інформації відносить значимість, достовірність, порівнянність, постійність, суттєвість, консервативність та повноту [9, с. 22].

Ф. Бутинець відзначає, що облікова інформація характеризується безперервністю, циклічністю (облікова інформація зазнає однакової обробки за одні й ті ж часові періоди, але її зміст і числове наповнення змінюються), масовістю (наявність однорідних масових арифметичних операцій при обробці), суттєвістю (не потрібно втрачати час на облік незначних фактів), складністю розрахунків (середня кількість арифметичних, логічних та інших дій, що припадають на одну форму показника, і чим вони складніші, тим більше часу потрібно на автоматизацію даного завдання чи комплексу завдань) [3, с. 94].

Одночасно вказується, що для однозначного сприйняття інформації тими, хто брав участь у її підготовці, і тими, хто її використовує, інформація повинна відповідати таким вимогам:

- достовірність – тобто повністю відображати господарські операції та легко перевіритися;

- значимість – інформація має бути корисною, ґрунтуватися на зворотньому зв'язку і надходити до користувачів у потрібний час;

- порівнянність і постійність – протягом звітного періоду слід використовувати однакові методи бухгалтерського обліку, інакше пропадає можливість порівняння даних;

- суттєвість – не потрібно витратити час на облік незначних факторів (тобто, якщо зусилля щодо обліку дорівнюють вартості об'єктів, що обліковуються, облік необхідно спростити);

- консервативність – необхідно вибрати оцінку, яка є менш оптимістичною, тобто доцільно враховувати можливу відсутність прибутку і ймовірні збитки, що забезпечить обережність щодо оцінки активів, зобов'язань і при визначенні величини прибутку;

- повнота – інформація повинна містити максимум даних, необхідних користувачу [3].

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки головного значення набуває проблема формування якості інформації в системі бухгалтерського обліку. Хоча, результати проведення реформування бухгалтерського обліку в Україні поки, що не сприяють підвищенню якості облікової інформації, що надається для менеджменту. Так, у підтвердження зазначеного вчені М. Білуха та Т. Микитенко наголошують: «система бухгалтерського обліку і звітності на сучасному етапі не забезпечує повною мірою належну якість і надійність інформації, яка формується в ній, а також суттєво обмежує можливості корисного використання цієї інформації» [2, с. 28].

Для забезпечення інструментарію якості облікової інформації необхідно з'ясувати визначення терміну «якість облікової інформації». У словнику російської мови С. Ожегова категорія «якість» характеризується так: «Якість – це наявність істотних властивостей, ознак, особливостей, які відрізняють один предмет або явище від інших та надають йому визначеності» [11, с. 264]. Один із засновників наукової дисципліни кваліметрії Г. Азгальдов дає таке визначення якості: «Якість – складна властивість, що являє собою сукупність всіх тих і тільки тих властивостей, які характеризують отримані за споживання об'єкта результати» [15, с. 25].

Чумаченко зауважив, що якість облікової інформації залежить від використаної методології її сприйняття, систематизації та узагальнення, від специфічних особливостей облікових задач: розв'язаності; алгоритмічності;

документальності даних; використання тих самих даних для формування різних показників; інформаційного зв'язку облікових задач; необхідності накопичення даних; регламентації термінів розв'язання задач [19].

Якість облікової інформації визначається її здатністю бути корисною для користувачів. У свою чергу корисність облікової інформації диференціюється за критеріями якості, які необхідно встановлювати, виходячи з вимог користувачів щодо облікової інформації та властивостей цієї інформації. Отже, якість облікової інформації – характеристика облікової інформації, що відповідає ряду критеріїв, які сприяють підвищенню її корисності.

Серед основних якісних характеристик, які мають бути властиві будь-якій управлінській інформації В. Дрей виділяє достовірність, об'єктивність, повноту, своєчасність, суттєвість. Проте, на його думку, навіть наявність усіх перелічених якісних характеристик не завжди достатньою мірою забезпечує ефективність використання управлінської інформації на підприємстві [5, с. 20].

МСФЗ декларують, що якісні характеристики фінансових звітів є рисами, притаманними звітам, завдяки яким інформація, викладена в них, стає корисною для користувачів. Таким чином, головним показником якості інформації наголошується її корисність, що цілком логічно вписується у запропоноване вище визначення якості облікової інформації. Чотирма основними якісними характеристиками облікової інформації, що надається в фінансовій звітності загального призначення, за МСФЗ є: зрозумілість; доречність; достовірність; зіставність [12, с. 28-31]. Схожі параметри якості інформації наведено Т. Круп'яком: об'єктивність, порядок та повнота (перекликаються з якісною характеристикою за МСФЗ «достовірність»), однозначність (перекликається з якісною характеристикою за МСФЗ «зрозумілість»), релевантність (перекликається з якісною характеристикою за МСФЗ «доречність») [10, с. 225].

В Україні якісні характеристики інформації для фінансової звітності сформульовані й законодавчо закріплені з прийняттям НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», в якому викладені вимоги до якості інформації, що наводиться у фінансовій звітності: Інформація, яка надається у фінансовій звітності, повинна бути дохідлива і зрозуміла її користувачам ... повинна містити лише доречну та достовірну інформацію, яка впливає на прийняття рішень... Фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати: фінансові звіти підприємства за різні періоди; фінансові звіти різних підприємств [13].

Головною якісною характеристикою інформації є доречність, тобто її здатність на базі оцінки одержаних результатів впливати на ситуацію при прийнятті обґрунтованих управлінських рішень з метою прогнозування та стратегічного розвитку підприємства. Інформація вважається доречною, якщо вона допомагає менеджменту оцінювати минулі, теперішні й майбутні події, що впливають на прийняття управлінських рішень.

Зокрема, на доречність інформації впливають її зміст і суттєвість. На нашу думку, остання вимога є основною складовою вимоги доречності інформації.

Суттєвою вважається інформація, якщо її відсутність або неправильна оцінка можуть вплинути на управлінські рішення користувачів; суттєвість залежить від обсягу помилок, припущених за певних обставин у зв'язку з неправильним відображенням. Вважаємо, що вимога суттєвості є надто важливою, щоб нею нехтувати. Ця вимога має значення при прийнятті обґрунтованих управлінських рішень про розкриття господарських фактів у такій формі, в якій вони були б корисними для користувачів при формуванні стратегії розвитку підприємств.

Своєчасність означає, що вся значима інформація повинна бути вчасно відображена у системі бухгалтерського обліку, інакше вона не відобразатиме реального стану фактів господарської діяльності.

Однією із важливих якісних характеристик інформації є її достовірність. Інформація є достовірною, якщо вона не містить суттєвих помилок і перекручень щодо об'єктивності оцінок, що дає можливість правдиво відобразити факти господарської діяльності підприємства. Достовірність досягається повнотою первинного, поточного обліку і звітності, їх взаємною адекватністю, суттєвою й вичерпною інформацією, застосуванням міжнародних стандартів, представленням інформації в режимі розумності витрат на її збирання і підготовку. Кожна із цих складових має свій зміст.

Крім того, достовірність слід розглядати виходячи із огляду на превалювання сутності над формою. Тобто, для забезпечення достовірності, необхідно щоб інформація формувалася у системі бухгалтерського обліку виходячи із суті економічного змісту господарських операцій, а не виключно із юридичної форми.

Зрозумілість облікової інформації передбачає забезпечення можливості рівня якості облікової інформації, яка не буде піддаватися різним тлумаченням, буде чіткою та повною, внаслідок чого вона повинна бути зрозумілою для користувачів. При умові, що у користувачів є відповідні знання з бухгалтерського обліку, економіки та бізнесу.

Зіставність облікової інформації забезпечує можливість її порівнювати за різні часові періоди з метою визначення динаміки розвитку суб'єктів бізнесу та ефективність прийнятих управлінських рішень.

Проведене дослідження дозволило нам констатувати, що критерії якості облікової інформації можуть залежати від регламентації відповідно до нормативно-правових документів суб'єкта бізнесу. Відповідно, пропонуємо критерії якості облікової інформації розділити на критерії характеристики облікової інформації економічного і юридичного аспектів.

При розробці комплексу критеріїв юридичного аспекту пропонуємо виокремлювати їх за характером на види: *правомірність, своєчасність, юридичної доказовості*.

Правомірність – це критерій, що визначені в нормативно-правових актах міжнародного та національного права, які слідує прозорим та належним правовим процедурам. Він визначає відповідність відображення господарських операцій у системі бухгалтерського обліку відповідно вимогам діючого юридичного законодавства та нормативної бази.

Критерій юридичної доказовості – інформація буде якісною, тільки в тому випадку якщо відображення господарських фактів здійснюється в тих первинних документах які відповідають нормативно – законодавчим вимогам: заповнені обов'язкові реквізити, наявність відтисків печаток які засвідчені підписами вповноваженими особами, що діють від імені суб'єкта бізнесу.

Критерій своєчасність облікової інформації визначає рівень її якості в аспекті своєчасності відображення у системі бухгалтерського обліку та в звітності відповідно до вимог правого законодавства. Серед ознак своєчасності можна виділити своєчасність відображення податкового зобов'язання у системі бухгалтерського обліку, своєчасність відображення договірних зобов'язань та узагальнення облікової інформації. Загалом використання цього критерію спрямовано на оцінку облікової інформації з юридичної сторони, що дає можливість системі управління обґрунтувати правомірність прийнятих рішень.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ
(за видами економічної діяльності)

Рис. 1. Інформація та складові якісної її характеристики у системі управління бізнесом підприємства

Джерело: складено автором.

Результативність облікового процесу визначається чіткістю постановки оперативних, тактичних і стратегічних управлінських завдань, а одержана інформація яка відповідає зазначеним якісним критеріям її характеристики позитивно впливає на обґрунтування напрямів і варіантів їх розв'язання. У цих процесах важливе місце відводиться інформаційно-обліковому об'єкту. Інформаційно-обліковий об'єкт – це тип даних для представлення деякого об'єкта бухгалтерського обліку. Інформація, що стосується об'єкта бухгалтерського обліку, міститься в складових його характеристик (рис. 1).

Висновки. Розглянуті критерії якості облікової інформації необхідні для допустимої несуперечливої оцінки якості в аспекті відповідності інформаційним потребам управлінської системи. Вони виступають як своєрідна система відліку, що забезпечує корисність облікової інформації для менеджменту. Результатом впровадження в практику бухгалтерського обліку такого підходу, щодо формування якісних критеріїв до інформації, є визначення характеристик, яким має відповідати вся облікова інформація без виключення. Отже, облікова інформація та складові якісної її характеристики справляють великий вплив на дієвість прийняття управлінських рішень, що в свою чергу впливає на ефективність управління бізнесом у цілому.

Список використаних джерел

1. Автоматизированные информационные технологии в экономике : учебник / под ред. проф. Г. А. Титоренко. – М. : Компьютер, ЮНИТИ, 1999. – 400 с.
2. Білуха М. Т. Бухгалтерський облік в інформаційних системах управління / М. Т. Білуха, Т. В. Микитенко // Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України: міжнар. наук.-практ. конф., 21-22 листоп. 2007 р. : матеріали. – Тернопіль : Економічна думка, 2007. – С. 28-31.
3. Бутинець Ф. Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку : підруч. / Ф. Ф. Бутинець, 2-е вид., переробл. і доповн. – Житомир : ПП «Рута», 2002. – 544 с.
4. Добровський В. М. Управлінський облік : навч.-метод. посіб. / В. М. Добровський, Л. В. Гнилицька, Р. С. Коршикова. – К. : КНЕУ, 2003. – 192 с.
5. Дрей В. В. Оцінка управлінської інформації підприємства за її якісними характеристиками / В. В. Дрей // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 4, Т. 3. – С. 20–24.
6. Закон України «Про захист економічної конкуренції»: за станом на 1 груд. 2008 р. / Верховна Рада України // Інформаційно-правова система «Ліга : Закон» – 2008. – № 12.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996–XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.
8. Ильина О. П. Информационные технологии бухгалтерского учета / О. П. Ильина. – СПб : Питер, 2001. – 688 с.
9. Кириченко Є. Теоретичні основи управлінського обліку / Є. Кириченко // Аудитор України. – 2006. – № 15. – С. 16–23.
10. Круп'як Т. П. Аналіз інформаційних потреб підприємства / Т. П. Круп'як // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 1 (79). – С. 220-227.
11. Лысенко Д. В. Комплексный анализ хозяйственной деятельности : учебн. / Д. В. Лысенко. – М. : ИНФРА-М, 2010. – 320 с.
12. Міжнародні стандарти фінансової звітності. 2004 ; [пер. з англ. / за ред. С. Ф. Голова]. – К. : ФПБАУ, 2005. – Ч. I. – 1304 с.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO16.aspx>.
14. Райзберг Б. Г. Учебный экономический словарь / Б. Г. Райзберг, Л. Ш. Лозовский. – М. : Рольф : Айрис-пресс, 1999. – 416 с.
15. Сіменко І. В. Якість процесу прийняття управлінських рішень: визначення етапів та послідовності аналітичних процедур / І. В. Сіменко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua – 2010. – С. 45–53.
16. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ, 2004. – 412 с.
17. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. / В. В. Сопко. – К. : КНЕУ, 2006. – 526 с.
18. Фалько В. И. История и методология науки. Ч. 1. История науки: общие проблемы / В. И. Фалько. – М. : Издательство Московского государственного университета леса, 2009. – 86 с.
19. Чумаченко М. Г. Экономический анализ : підручник / М. Г. Чумаченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ebk.net.ua/Book/BookEkAnaliz/part5.1.htm>.

УДК 657.42:658

Щербатюк В. В., д.э.н., доцент,
Славянский университет,
г. Кишинёв, Республика Молдова

**Бухгалтерские планы счетов
в учётном обеспечении развития экономики**

У статті дана всебічна характеристика бухгалтерських рахунків як основи формування інформаційних систем ринкової економіки. Розкрито основні положення та сучасні проблеми використання нового Плану рахунків бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності молдавських підприємств. При цьому акцент зроблений на його відмінні особливості в порівнянні з аналогічними нормативними документами України, Республіки Білорусь та Російської Федерації.